

Ротко О. Р.,
студ. гр. ЕКОМ-51,
Львівський національний університет імені Івана Франка.
Науковий керівник - Струк Н. С.,
к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕМОНТІВ І ПОЛІПШЕНЬ СТАНУ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Необоротні матеріальні активи використовуються тривалий час, тому в процесі їх експлуатації під впливом різних чинників можуть виникати несправності та пошкодження, які призводять до потреби проведення ремонту і вимагають відповідного відображення в обліку.

Ремонтом називають комплекс операцій щодо відновлення справності або дієздатності виробів, відновлення ресурсів виробів чи їх складових частин. Виділяють поточний та капітальний ремонт. Поточний ремонт - це ремонт, який виконується для забезпечення або відновлення дієздатності виробу і полягає у заміні або відновленні окремих частин, тоді як капітальний ремонт виконується для відновлення справності та повного або близького до повного відновлення ресурсу виробу зі заміною чи відновленням будь-яких частин, у тому числі базових [2].

Згідно Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів №561 [4] рішення про характер і ознаки здійснюваних підприємством робіт, тобто, чи спрямовані вони для підвищення техніко-економічних можливостей об'єкта, що приведе у майбутньому до збільшення економічних вигод, чи здійснюються вони для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, приймається керівником підприємства з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат.

Витрати на капітальний ремонт об'єктів основних засобів визнаються витратами звітного періоду. Такі витрати можуть бути визнані капітальними інвестиціями, якщо витрати на значний огляд і капітальний ремонт можуть бути ідентифіковані з окремою амортизованою частиною основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних із поліпшенням основних засобів, є зростання внаслідок цих витрат очікуваного терміну корисного використання об'єкта, кількості чи якості продукції, яка виробляється таким об'єктом [4].

Згідно п. 14 П(С)БО 7 [3] «Основні засоби» первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних із поліпшенням об'єкта, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані (проведення технічного огляду, нагляду, обслуговування, ремонту тощо) та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, включаються до складу витрат звітного періоду.

Відповідно до п.11-12 ст. 146 Податкового кодексу України первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних із ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів, що приводить до зростання майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єктів у сумі, що перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного податкового року з віднесенням суми поліпшення на об'єкт основного засобу, щодо якого здійснюється ремонт та поліпшення. Сума витрат, що пов'язана з ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів, у тому числі орендованих або отриманих у концесію чи створених концесіонером у розмірі, що не перевищує 10

відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, відноситься платником податку до складу витрат [1].

Таким чином існують відмінності у відображенні ремонтів та поліпшень у бухгалтерському та податковому обліку. Оскільки до витрат у бухгалтерському обліку відносять, лише ті, які здійснюються для підтримання об'єкта у робочому стані, тоді як витрати, що ведуть до збільшення майбутніх економічних вигод від використання об'єкта, повинні включатись до первісної вартості цього об'єкта. Відповідні роз'яснення щодо порядку відображення ремонтів і поліпшень надає Лист Державної податкової служби України № 12372 [5], згідно якого платник податків має право визначити порядок відображення вартості ремонтів та поліпшень об'єктів основних засобів у податковому обліку, а саме:

- або віднести до складу витрат у сумі, яка перевищує 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного податкового року, а суму перевищення віднести на об'єкт основного засобу, щодо якого здійснюються ремонт та поліпшення;

- або у повній сумі віднести на об'єкт основного засобу, щодо якого здійснюються ремонт та поліпшення, навіть якщо сума десятивідсоткового обмеження ще не вичерпана [5].

Відповідно до п. 2 ст. 138 Податкового кодексу України [1] витрати, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування, визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення витрат, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку. Тому важливо правильно оформити документи, пов'язані з ремонтом чи поліпшенням основних засобів. При прийманні закінчених робіт із ремонту та поліпшення основних засобів оформлюється акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів за формою № ОЗ-02, затвердженою наказом Мінстату України від 29.12.95 р. № 352, при цьому в технічні паспорти, інвентарні картки або інші реєстри аналітичного обліку відповідних об'єктів основних засобів заносяться дані про змінені техніко-економічні характеристики (вартість, потужність, площа тощо) в результаті їх поліпшення [4]. Перспективою наших подальших досліджень є з'ясування особливостей процедури обліку ремонтів та поліпшень стану необоротних матеріальних активів.

Література

1. *Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями)*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. *Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту від 30.03.1998р. № 102 (зі змінами та доповненнями)*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>
3. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27 квітня 2000р. (зі змінами та доповненнями)*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO7.aspx>
4. *Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів від 30 вересня 2003 року № 561 (зі змінами та доповненнями)*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=154&ArtID=415>
5. *Лист Державної податкової служби України : Щодо витрат на ремонт та витрат по операціях із пов'язаними особами від 09 липня 2012 року №12372/6/15-1216*. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://document.ua/shodo-vitrat-na-remont-ta-vitrat-po-operacijah-iz-povjazanim-doc108995.html>